

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Matehetsz és ETSN: „Egyre sűrűbbre szőjük a komplex tehetségálózatot”

15 éves a magyar tehetséggondozás civil ernyőszervezete

Budapest, 2021. október 19. – A Kárpát-medencében egyre népszerűbb és elismertebb tevékenység a tehetséggondozás: az elmúlt bő másfél évtizedben számos szervezet, civil mozgalom indult útjára a tehetséges diákok, fiatalok segítése céljából. Az idén októberben 15 éves *Nemzeti Tehetségsegítő Tanács* és a jogi képviselőt ellátó *Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége* (Matehetsz) által kiépített Kárpát-medencei Tehetségálózat, és az erre épülő, de más struktúrájú *Európai Tehetségsegítő Hálózat* (ETSN) létrejötté az egyik legjelentősebb innovációt jelenti a tehetségsegítés európai gyakorlatában.

A tehetséggondozás közös nemzeti ügy

2006-ban, 14 civil szervezet kezdeményezésére jött létre a hazai és határon túli magyar tehetségsegítő szervezeteket tömörítő konzultatív testület, a *Nemzeti Tehetségsegítő Tanács* (NTT) és annak a jogi képviselőt ellátó *Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége* (Matehetsz). *„Az NTT és a Matehetsz kimagasló eredményeket ért el a Kárpát-medencei magyar tehetséggondozás elméletének és gyakorlatának kidolgozásában, az Országgyűlés által 2008-ban konszenzussal elfogadott, közös nemzeti ügyként aposztrofált Nemzeti Tehetség Program megvalósításában, valamint az európai tehetséggondozási tevékenység ösztönzésében.”* – értékelte a szervezet társadalmi hatását *Rácz Zsófia*, fiatalokért felelős helyettes államtitkár a Matehetsz keddi, online sajtótájékoztatóján.

A jelenleg 41 tagszervezetet tömörítő Matehetsz a megalakulása óta mintegy 8 milliárd Ft értékben valósított meg programokat hazai és uniós forrásokból – több mint 70 ezer diák és fiatal tehetségének kibontakozásához járult hozzá. Egy egyedülálló, *„Tehetségpontokra”* alapuló tehetségsegítő hálózatot hozott létre, amelynek ma már közel 1500 tagja van: pedagógiai, kulturális, sport, tudományos, szakmai és egyéb műhelyek, intézmények, egyesületek, alapítványok, művészeti együttesek határon innen és túl. A Nemzeti Tehetség Program támogatásának köszönhetően elsősorban egyedi diákprogramokat, rendezvények szervezését, tehetséggondozók elismerését, képzéseket, kommunikációs teendőket, az EU-kapcsolatrendszer bővítését, valamint a határon túl élő magyar tehetségek segítségét végezheti. E pályázatok biztosítják részben az egyes tehetségsegítő tevékenységek folyamatosságát és a Nemzeti Tehetség Program néhány további feladatának fejlesztését, véghezvitelét.

Rácz Zsófia helyettes államtitkár elmondta, hogy a Nemzeti Tehetség Program többek közt azzal a céllal jött létre, hogy a kiemelkedő tehetségeket segítse a továbblépésben. A programon keresztül évente 300-350 ezer fiatal érnek el az NTP pályázatait a Kárpát-medence magyar lakta területeit beleértve. A lehetőség nagyon sokféle, hiszen a fiatalok közvetve különféle szervezetek tehetségprogramjain keresztül kaphatnak támogatást, vagy akár közvetlen ösztöndíjra is pályázhatnak. *„A magyar fiatalok megérdemlik ezt a rendkívüli figyelmet, hiszen kitűnő képességekkel rendelkeznek, és megállják a helyüket a világ legrangosabb egyetemén is. Ehhez a Stipendium Peregrinum vagy a Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíj nyújt számukra lehetőséget.”* – hangsúlyozta a helyettes államtitkár. A Nemzeti Tehetség Program 2009-2021 között több mint 16.000 nyertes pályázatot támogatott – a megítélt támogatások együttes összege az elmúlt években meghaladta a 26 milliárd forintot.

Kiemelt uniós programok

Bajor Péter, a Matehetsz ügyvezető elnöke elmondta, hogy a 2009-ben induló *Magyar Génius Program* volt az állami-civil együttműködés első nagy projektje, amelynek két éve során 14 ezer fő részére szervezett képzéseket a Matehetsz, miközben ösztönözte a társadalmi és hálózatos együttműködések. A szervezet 23 ezer diák fejlesztését segítette a helyi programok és igények mentén, emellett több tucat szakkönyvet adott ki. Folyamatos szakmai kommunikációval erősítette a tehetségsegítés társadalmi elfogadottságát, miközben hatást gyakorolt a köznevelési törvényre a tehetség fogalmának értelmezésével és a tehetséggel kapcsolatos jogok és feladatok definiálásával. Ehhez az időszakhoz köthető a Kárpát-medencei Tehetségterkép születése is. A 2012

és 2015 között megvalósuló *Tehetséghidak Program* keretében egyéni és csoportos fejlesztések révén már 35.000 diákot sikerült bevonniuk, míg a fejlesztőknek szóló képzéseken további hatezren vettek részt. Pilot programként elindultak az esélynövelő webes fejlesztések, a jó gyakorlatok helyszínein műhelyeket szerveztek, az egyéni fejlesztésben mentorprogramokat indítottak, hangsúlyt fektettek a mentális támogatásra és a társas készségek támogatására. A fiatalok számára professzionális tehetség- és pályatanácsadást biztosítottak és részvételi lehetőséget nemzetközi programokban. „A 2016 júliusa óta tartó *Tehetségek Magyarországa uniós program* egyik fő célja az, hogy az egyéni tehetségsegítés hazai kultúráját módszertani szempontból erősítsük, valamint növeljük a társadalmi elismertségét is. A programban a csoportos programok mellett kiemelt szerepet kapott az egyéni fejlesztés a képesség- és készségfejlesztésen, a mentoráláson és a segítő tutorrendszeren keresztül” – összegzett Bajor Péter. A Nemzeti Tehetség Központtal konzorciumban megvalósuló projekt elsősorban az 5-19 év közötti tehetséges gyermekekre, diákokra és az őket segítő pedagógusokra és szakemberekre fókuszál az esélyek növelésének érdekében is.

A tehetséget felismerő és segítő komplex rendszer fejlesztését szorgalmazó Matehetsz a közelmúltban közvéleménykutatással is alátámasztotta: továbbra is megtérülő befektetés a tehetségek támogatása. (részletek: [Javuló tendenciák a hazai tehetséggondozásban - a Matehetsz közvélemény-kutatása | tehetség.hu](#))

Paradigmaváltás Európában

A Nemzeti Tehetség Program célkitűzései közé tartozik a nemzetközi kapcsolatok erősítése, a külföldi példák lehetséges átvétele és átadása, a szakmai együttműködések szélesítése, valamint a magyar eredmények külföldön történő kommunikációja.

2012-ben a Matehetsz szervezeti egységeként megalakult a *Budapesti Európai Tehetségközpont (EUTK)*, melynek távlati célja az európai tehetségsegítés közös értékei iránt elkötelezett európai szakemberek, intézmények egy nyitott, rugalmas, országokon átívelő hálózatba szervezése. Az EUTK szervezésében 2015 nyarán kiválasztásra került az első 14 *Európai Tehetségközpont* – köztük a Matehetsz is –, akiből 2015. szeptember 29-én az Európai Parlament brüsszeli épületében megalakult az *Európai Tehetségsegítő Hálózat (ETSN)*. A Nemzeti Tehetség Program által 9 éve támogatott EUTK-nak köszönhetően az ETSN a legnagyobb – közel 450 intézményt tömörítő – tehetségek támogatására fókuszáló európai civil szervezetté vált, amely 48 országban van jelen. Tagjain keresztül több ezer pedagógust és tehetséggondozó szakembert képvisel. A rendszer egyenrangú tagjai a Hálózat csomópontjait alkotó Európai Tehetségközpontok (jelenleg 26 van) és a Hálózat pontjait alkotó Európai Tehetségpontok. Az EUTK-nak másik fő feladata az ETSN koordinálása; egyfajta európai titkársággént működik, akiket különféle feladatokkal mindenfelől megkeresnek Angliától Törökorszáig.

„A 10 évvel ezelőtt még elszigetelten működő tehetségsegítés jellege mára megváltozott. Hatást gyakoroltunk a különböző államok hálózatosodási tevékenységeire, megismertettük Európával a Tehetségközpont és a Tehetségpont fogalmát. Többen vettek át tőlünk jó gyakorlatokat, mint pl. Hollandia a Tehetségterképet, de a német állami tehetséggondozó programról és a balkáni országokról se feledkezzünk meg.” – vallja *Fuszek Csilla*, az EUTK igazgatója, az ETSN titkára. Az utóbbi időben a tehetségről való gondolkodásmód is átalakult: a tudomány már nem igazán azzal foglalkozik, hogy milyen tulajdonságai vannak egy tehetséges gyermeknek vagy fiatalnak, hanem inkább azt keresi, hogy milyen is pontosan az a környezet, amelyben meg tud születni a tehetség. Ennek egyik fontos eleme, hogy milyen infrastrukturális és személyi hálózatok vesznek körbe egy embert.

Dr. Fodor Szilvia, az EUTK Nemzetközi Tanácsadó testületének tagja, az ELTE PPK tanára szerint a hálózatok tekintetében különösen nehéz helyzetben vannak a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. Ezért is fókuszált a Matehetsz és a Debreceni Egyetem közösen szervezett ECHA tematikus online konferenciája – amely a legrangosabb európai konferenciák közé tartozik – a hátrányos helyzetből adódó iskolai különbségekre. A tíz országból érkező előadók hangsúlyozták, hogy a különböző társadalmi csoportok közötti teljesítménykülönbségek elsősorban a tevékenységekhez és fejlődési lehetőségekhez való hozzáférés közti különbségek eredményei. Ezért is fontos egy jól működő tehetségálózat szerepe az országban.

Sajtókapcsolat, további információ:

Szathmáry Melinda, kommunikációs vezető

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége; T: +36 20 336 8882; E-mail: szathmary.melinda@tehetseg.hu

Melléklet

I.A MATEHETSZ NTP-PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉGEI 2021-2022-ben

1. SZAKEMBEREK RÉSZÉRE

- A pedagógus és tehetségsegítő szakemberek első sorban **e-learning és blended képzése**, új módszereket bemutató hagyományos és **online műhely-foglalkozások** szervezése.
- **Szakmai, online webináriumok kidolgozása és megvalósítása**. A kiválasztott szakemberek, képzők, tutorok bevonásával tervezünk továbbképzés jellegű online előadásokat, amelyek a honlapon és a YouTube-on a későbbiekben is elérhetőek, és biztosítják a szakmai továbbképzés lehetőségét.
- Szülők, gyermekek és szakemberek számára szervezett programok, műhelyek hagyományos és online megvalósítása a Matehetsz Tehetségházban, valamint további helyszíneken. Olyan témákat kívánunk felvetni, amelyek az **online tehetségsegítés módszereit** is bemutatják, valamint fókuszálnak a pandémiát követő szakmai tapasztalatok feldolgozására is.

2. TEHETSÉGPONTOK RÉSZÉRE

- A tehetségálózat fenntartása, és továbbfejlesztése szintén célkitűzés, amelynek keretében **hálózati műhelyeket és tagozati rendezvényeket** tervezünk. Biztosítani kívánjuk a tehetségálózat minőségbiztosítási folyamatait, az együttműködési kereteket szélesíteni, valamint olyan **országos felméréseket végezni**, amelyek információt adnak a pandémiát követő szakmai előre haladásról, a további fejlesztési lehetőségekről.
- A program kiemelt figyelmet fordít a nagy hagyománnyal rendelkező **tehetségsegítő rendezvények szervezésére** is, többek között a Kárpát-medencei Tehetségnap, illetve a Genius Loci vállalati díjátadó megszervezésére is.

3. TEHETSÉGES FIATALOK RÉSZÉRE

- Folyamatos **tehetségsegítő ügyfélszolgálat**, és **információs felület** biztosítására és üzemben tartása.
- **Egyéni fejlesztési és tanácsadási lehetőségek, valamint alumni programok szervezése** a tehetséges fiatalok számára.
- **Korábbi gemifikációs fejlesztések további fenntartása** és szakmai támogatása, többek között szakmai és mérési versenyek megvalósításával.
- Keretet és lehetőséget biztosítunk kiemelten tehetséges tanulók egyéb szempontú felkészítésére, képzésére, illetve számukra **egyedi ösztöndíj biztosítására** is.
- A korábbi kutatások eredményeiből **disszeminációs kiadványt** tervezünk összeállítani és kivitelezni.
- A programok megvalósítása során a kötelező és szakmai kommunikációs elemek kapcsán többek között **sajtómegjelenések, facebook és instagram megjelenések** várhatóak, és kisfilm készül majd a szakmai tevékenységről.

II. AZ EUTK NTP-PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉGEI 2021-2022-ben:

Az ETSN fejlesztéséhez kapcsolódó stratégiai munkák:

- Az európai Tehetségközpontok képviselőinek online és személyes találkozóinak megszervezése.
- A Hálózat együttműködési lehetőségeinek fejlesztése online, nemzetközi networking találkozók, közös pályázatok elősegítésével.
- A „Youth Platform” hágai csúcstalálkozójának előkészítése, online, 2 órás, szakértők vezette workshopok tartása a Youth Platform fiataljai részére szakmai fejlődés és kapcsolatépítési céllal.

A magyar Európai Tehetségpontjaink szakmai munkáit segítő tevékenységek: online workshopok szervezése egy-egy neves hazai és külföldi kutatóval való konzultációs lehetőséggel.